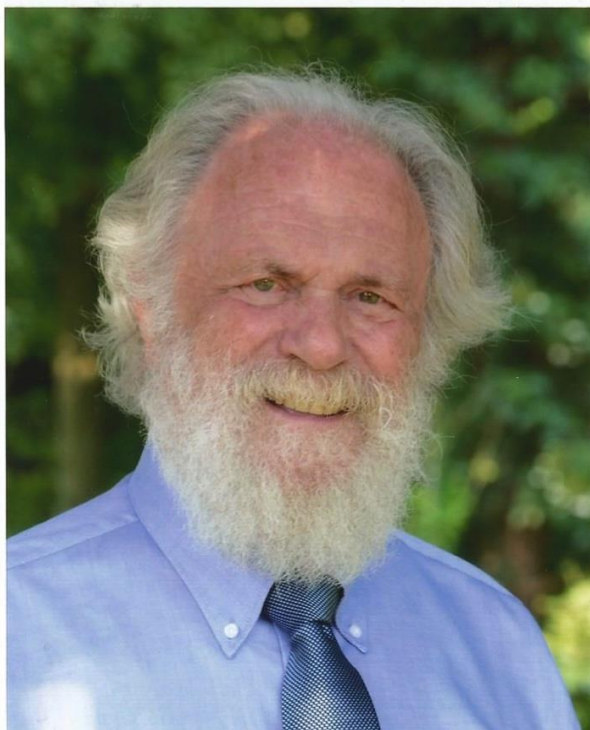

DE RAAKLIJN VZW

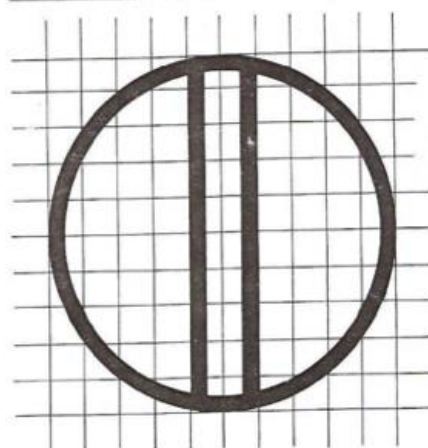
Omer Burm

4 maart 1927 – 9 november 2020

BELSELEBEEK

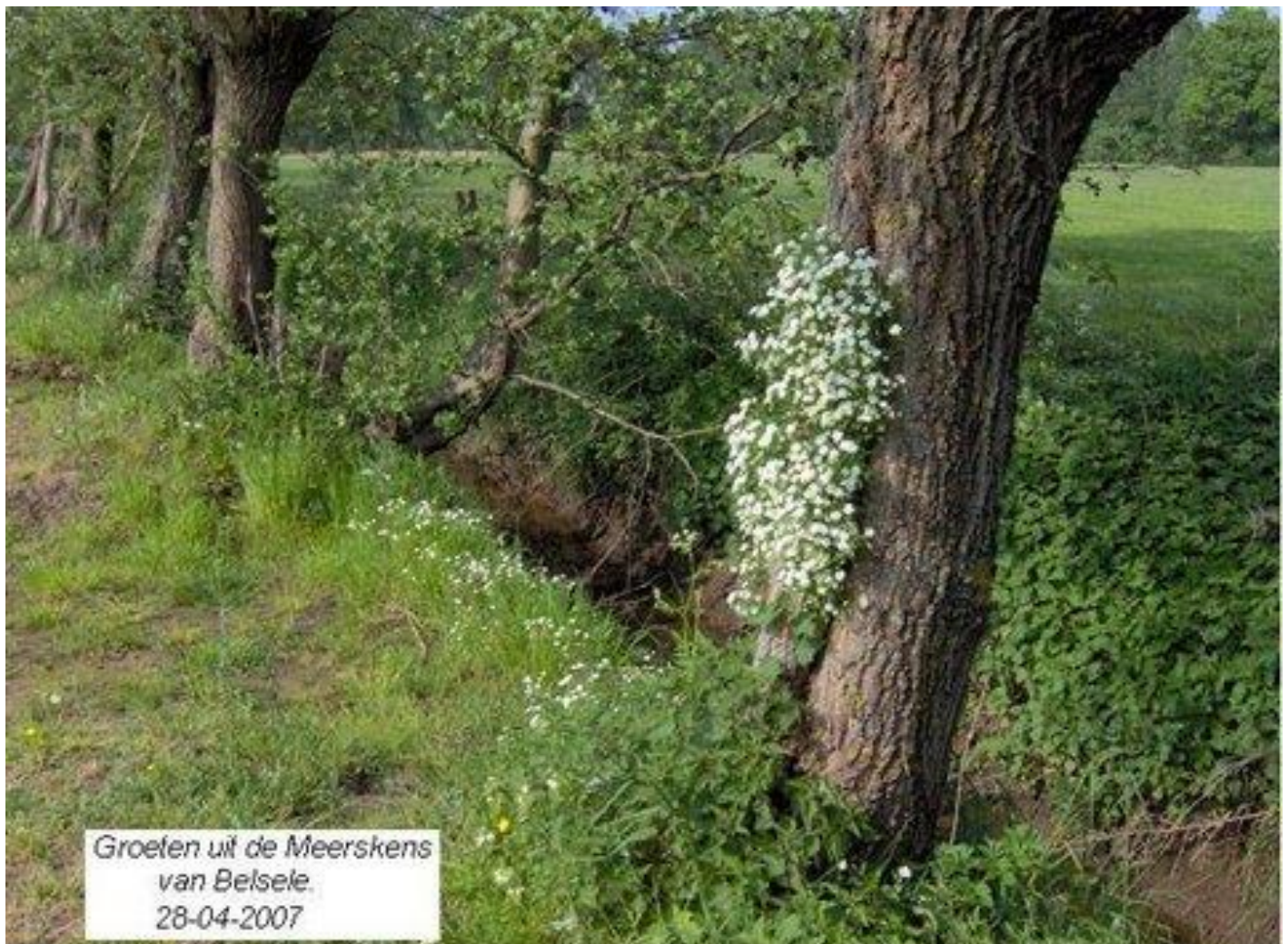

OPBOUW LOGO DE RAAKLIJN

straal = 5:1
lijnen = 0.5:1

Groeten uit de Meerskens
van Belsele.
28-04-2007

Ode aan Omer,

Op 9 november 2020 is **Omer Burm**, medestichter van De Raaklijn, overleden.

Omer heeft ons enorm veel waardevolle inzichten meegegeven over waterhuishouding, de beken en de trage wegen die er langs lopen.

Hij is ook de man die onze vereniging de krachtige en welluidende naam gaf en het kernachtige logo bedacht.

Maar Omer was veel meer dan dit.

We zijn hem zeer erkentelijk voor wat hij betekende in Belsele en er buiten.

Er zijn reden genoeg om Omer en zijn raaklijnen te leren kennen:

- spreek over waterhuishouding: Omer kent deze problematiek als geen ander en promootte al jaren de gescheiden riolering nog voor het beleid het nut hier van inzag!
- spreek over beken en grachten: Omer sprak noemde beeklopen en grachten bij naam, wij moesten ze dank zij hem alleen nog ontdekken en koesteren!
- spreek over trage wegen: Omer wist over elke trage weg een verhaal te vertellen en leerde ons de Atlas Der Buurtwegen kennen en gebruiken!
- spreek over fauna en flora in onze regio: Omer leerde ons over de kikkervisjes en de stekelbaarzen in de beek, over een zandvlinder die gaatjes boort in het mulle zand van de trage wegen, over de planten en over de dierenrijkdom waar we ons nog steeds verwonderen!
- spreek over de meerskes: Omer leerde ons, via zijn unieke tentoonstellingen binnen de Raaklijn, hoe deze waardevolle gebieden ontstonden!
- spreek over de Bezenkoek: Omer wist ons te vertellen dat er een verschil was tussen stuifzandrug en dekzandrug!
- spreek over Belseels erfgoed: Omer wist ons te wijzen op de vele zichtbare (o.a. de Romanmolen) en onzichtbare (o.a. de waterput aan de pomp) erfgoedelementen!
- Spreek over Omer Burm: Dan is deze kroniek te klein!

We gaan in deze speciale extra katern Omer leren kennen zoals we hem ervaren hebben in al de jaren dat hij actief was in De Raaklijn.

Meer Omer?: zie www.omerburm.be

Er zijn mensen als bomen!

Wilg

Als kind, puber, twintiger en tenslotte als medeoprichter van De Raaklijn, heb ik Omer meegemaakt, ervaren en beleefd als een traag groeiende maar steeds boeiende boom! Volgens de Keltische kalender is Omer een wilg, een “rusteloze dromer”. De wilg herbergt en brengt veel leven voort. Ik kom uit zo’n wilg die Omer genoemd wordt:

1955

Ik werd geboren in Belseledorp en in dat jaar werd de Durme in Lokeren afgedamd.

Dit was mij, omwille van mijn prille leeftijd, ontgaan.

Op dat ogenblik was het gedaan met de getijdenwerking op de Belselebeek, Omer Burm werd in dat jaar 28 jaar en hij zag wat er gebeurde met de beek...

1961

Ik werd zes jaar en mocht bij meester Burm, in het eerste studiejaar gaan zitten, samen met 28 andere klasgenoten.

Daar leerde ik, of misschien beter geformuleerd, daar leerde meester Burm ons kennis maken met een beek, meer bepaald: de Belselebeek. De zandbak met schelpen en de glazen bak met kikkervisjes en soms stekelbaarsjes erbij, de Bijbelse panelen van de zondvloed...het klotste letterlijk en figuurlijk in de klas van meester Burm.

We keken ernaar, we waren verwonderd, of beter gezegd, hij leerde ons verwonderen.

De beek was op dat moment nog klaterhelder en er zwommen nog vele stekelbaarsjes in.

1976

Het leven ging verder, ik werd 21, Omer bleef spoken in mijn leefwereld. De fusie tussen Belsele en Sint-Niklaas zat er aan te komen en weerom vonden wij elkaar, het erfgoed van Belsele, dat mocht door de fusie niet verloren gaan.

We werden gesprekpartners en we hadden het over de Molen, daarin wilden we een culturele vereniging opzetten...

Het project stopte jammer genoeg en het leven ging verder en ondertussen was de beek er niet goed aan toe.

1985

Ik was 30 en werkte op de scheepsbouwwerf Boelwerf en ik zag elke dag de Schelde meer en meer sterven... zijrivieren en beken...allemaal zwart en dood.

Hierdoor begon onze intense samenwerking om iets te doen aan de watervervuiling: gescheiden rioleringen, propere beken en grachten waren onze dada's en vooral 's nachts bordjes gaan plaatsen:

“gedaan met het milieu, kikkervisjes adieu!”

1988

Ik werd 33 en zat met Omer en nog andere Belselenaars samen. We vroegen ons af hoe we ons konden verzetten tegen een geplande verkaveling in het loopgebied van de Belselebeek, de meerskes van Belsele: Het Hof Van Belsele.

De beek was ondertussen kletterzwart en biologisch dood.

1991

Ik werd 36 en samen met Omer en anderen hebben we De Raaklijn boven de doopvont gehouden.

De beek werd de lijn, de rest raakt: de natuur en de structuur.

Het logo van De Raaklijn werd uitgetekend door Fred Van Remoortel.

En hier stopt mijn verhaal met Omer en begint het verhaal van De Raaklijn.

Dit verhaal staat digitaal op onze webstek www.deraaklijn.be

en terloops:

Er kwamen terug visjes in de Belselebeek...

Omer, het feit, dat ge ons geleerd hebt wat proper water en mooie wegels kunnen betekenen voor de toekomstige generaties, dat blijft.

Het feit dat ge zelf een website hebt zegt genoeg, in dit geval zeg ik: **wie schrijft die blijft.**

2017

Omer gij zijt een blijver en daar ben ik blij om.

Ik ben ondertussen 62 en gij zijt er nu 90 geworden en hopelijk volgen er samen met jouw Rosa nog vele mooie jaren!

Firmin De Beleyr

Voorzitter De Raaklijn vzw,

(Een vogel die uit de wilg is mogen groeien!)

Omer en De Raaklijn!

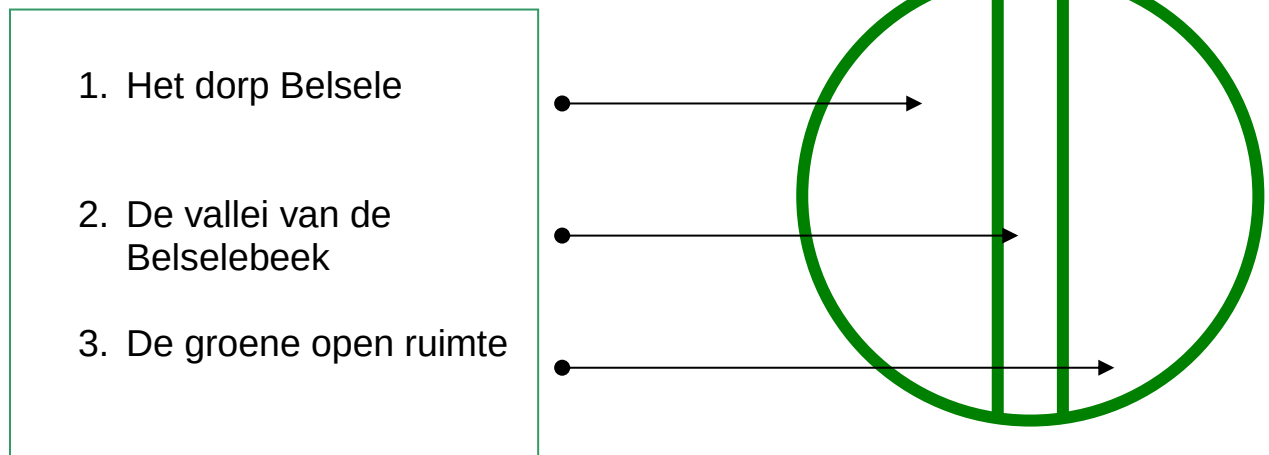
In de eerste statuten van De Raaklijn staan de namen van 5 stichters: Omer Burm, Lieve Driljeux, Marina Moens, Fred Van Remoortel en Firmin De Beleyr.

Het was Omer die het logo bedacht.

Op de stichtingsvergadering van juni 1991 werd het logo officieel.

Het logo werd uitgewerkt door Fred Van Remoortel.

De kring met twee lijntjes staat voor :

Mensen vertellen over Omer!

Omer beleven is één ding, over hem vertellen is een andere zaak!

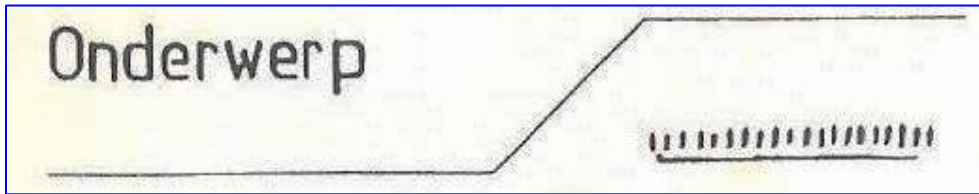
Niet gemakkelijk want te complex!

Dat is de rode draad: Omer is niet in één simpel vaatje te steken.

We hebben een keuze gemaakt en nodigden verschillende kennissen van Omer uit om iets neer te pennen of te schilderen:

- Fred Van Remoortel
- Nelly Maes
- Daan Antheunis
- Annemie Charlier
- Gustaaf Lerno
- Wannes Raps
- Herwig Borggraeve

Fred Van Remoortel was niet alleen de medestichter maar schreef ook jarenlang artikels en beschouwingen voor De Raaklijn. Ze werden geplaatst naargelang het onderwerp onder een, door hem ontworpen, icoon zoals: “kort en bondig”, “dagorde”, “De Raaklijn actief”, en nu:

Fred
schrijft:

Het leerplan van Omer bevat ondermeer volgende begrippen: zandbak, reliëf, stroming, proper, riool, Beekstraat, Belselebeek, Ransbeek. En Belseledorp dat gevestigd is op iets hoger gelegen grond tussen beide laatst genoemde beken. Omer verwees ook zeer veel naar de Beekstraat. “Beek”, is er iets uit een ver verleden? Nu zit de beek er ingekokerd in buizen onder de grond, dichtslibbend met vuiligheid. Bij felle regen komt het boeltje uit zijn keurslijf tot in de huizen. Wateroverlast noemt men dat. Terwijl water veeleer een begrip is van levensnoodzakelijke rijkdom.

Ingenieurs en aanverwante hanteren andere begrippen voor net hetzelfde: DWA, RWA, Ø90 cm, freatisch, artesisch... Ondertussen, na 50 jaar vernieuwende actie door Omer, zijn er nog steeds smerige grachten in bijvoorbeeld Tuinlaan en Bosstraat waar afvalwater in geloosd wordt. Politiek is men niet in eerste instantie geïnteresseerd in deze materie. Het is leuker om een nieuwjaarsdrink aan te bieden, een nieuw ziekenhuis in te planten, een oostelijke tangent te realiseren, de Populierwijk uit te breiden...

We verzinken met dit soort beleid in een banaal, ongezonder, vervuild cultuurlandschap. Op onderstaand rioleringskaartje van het centrum van Belsele komen Ransbeek en Belselebeek zelfs niet meer voor.

Tenzij de overstorten van Aquafin. Want we bouwen veel onder de grond. Maar heel het systeem blijft gemengd. Zodat bij neerslag de DWA (droogweerafvoer of afvalwater) nog steeds mengt met RWA (regenweerafvoer). De RWA van de Belselebeek aan de Kouterstraat varieert nochtans van 500 m³/uur tot bijna 10.000 m³/uur. Deze beek, alle beken, zijn dus belangrijk in onze waterhuishouding.

Inmiddels wordt open ruimte opgebruikt voor bufferbekkens. Terwijl woonwijken met grachtjes ook veel water kunnen bufferen.

Waarom bijvoorbeeld de Vijverstraat niet opwaarderen tot woonerf, door ze 'los te koppelen' van de N70 en door de rijbaan en voetpad samen te voegen tot een erf. Tegelijk kan de Belselebeek er op haar linkeroever met pakweg 5 m verbreed worden, zodat de beek ruimte krijgt. En kinderen kunnen er met pompa gaan vissen of met de botten door de beek waden.

Waarom niet de conduit van de Belselebeek onder Belseledorp afbreken? De beek met proper water mag er gezien worden, mag beleefd worden, mag gevoeld worden. De beek mag vrijuit over de rijbaan stromen, als gelijkwaardige partner, niet als ingepakte dame. In Engeland kunnen ze dat nog : een wad kruist de hoofdstraat van Brockenhurst in volgende foto.

Er is hoop en nog werk aan de winkel. Het groenblauwe denken wordt zachtjes overgenomen: de vervuiler betaalt via de waterfactuur, in de ruimtelijke planning groeit consensus voor het lobbenstadmodel. Stedelijke gebieden worden lage-emissiezones, gecontroleerde overstromingsgebieden krijgen vorm. De waterbus Temse – Antwerpen komt er misschien. Met fietsknooppunten willen we meer voeling krijgen met de elementen.

Het is wellicht door de combinatie van water en reliëf dat het Waasland als één samenhangend geheel gezien werd. Ik heb dat kernachtig in volgende schets proberen samen te vatten : het Waasland, omgeven door Zeeschelde en Durme, met twee zandruggen en tal van groene

vlekken. We hebben de plicht om daar respectvol mee om te gaan, om dat te koesteren, om er fier over te zijn, ook op microniveau, bij ons thuis.

Omer heeft ons met deze inzichten “besmet” waarvoor dank!

Fred Van Remoortel

Sommigen hanteren “de vlotte pen” anderen hanteren de kwast. Jef Meul schilderde een impressie van de meerskes, een open landschap dat bewaard is gebleven en dat we nu kennen als het “Hof Van Belsele”. We danken Jef om zijn werk te mogen publiceren in deze brochure.

De meerskes aan de andere kant van de N70 zijn verkwanseld in een verkaveling. Het enige dat we samen met Omer en anderen binnen De Raaklijn konden redden was de loop van de Belselebeek laten meanderen en het water daar meer ruimte geven.

In de nacht van 9 november 2020 is onze medestichter van De Raaklijn, Omer Burm, overleden. In maart 2017 hebben wij zijn 90^e verjaardag nog gevierd in 't Ey in Belsele, iets wat hij en zijn naasten enorm apprecieerden! Zie www.deraaklijn.be met de extra uitgave van De Raaklijn-katern ter gelegenheid van zijn 90e verjaardag opgesteld.

Omer hamerde met passie op het belang van de waterhuishouding, de beken en trage wegen die er langs lopen. We zijn hem zeer erkentelijk voor wat hij betekende in Belsele en er buiten. We hebben de plicht om daar respectvol mee om te gaan, om dat te koesteren, om er fier over te zijn en om de daad bij het woord te voegen.

De Pano-uitzending van 4 november 2020 bracht als het ware nog een laatste eerbetoon aan Omer (zie VRT NU, **Riolering, nu. Waarom stromen er nog steeds miljoenen liters afvalwater ongezuiverd de natuur in?**). 'Zijn pretoogjes glinsterden' getuigt een van zijn kinderen. Er staat nu een bende leerlingen te trappelen om je werk over te nemen.

Dank Omer.
Fred Van Remoortel

Nelly Maes is een dame die voor een halve eeuw politiek stond.
De wegen van Nelly en Omer kruisten elkaar regelmatig.

Nelly schrijft over Omer:

Dag “Meester Burm”

Op je negentigste ben je een levende legende in Belsele en je zal altijd een legende blijven voor alle Belseelse jongens die tussen 1961 en 1987 bij jou op de schoolbanken mochten zitten .

Je hebt hen niet alleen dingen geleerd uit de boeken. Je hebt hen leren kijken, leren nadenken, nieuwsgierig gemaakt voor het leven.

Werkelijkheidsonderricht nam je letterlijk: de natuur, het werkelijke leven was ook leerstof.

Voor uw pensionering zag je met lede ogen de langzame neergang van de jongensschool in Belsele.

Maar je was een voorvechter van het gemeentelijk onderwijs, ook na de fusie met Sint-Niklaas toen het voortbestaan ervan werd bedreigd.

Met de tienkoppige fractie van de Volksunie, geleid door Maurits Coppieters hebben we je van uit de oppositie gesteund en de stad overtuigd: de twee resterende gemeentescholen van Nieuwkerken en Belsele werden samengevoegd tot één "vervangingschool" met 341 leerlingen onder de deskundige leiding van de onlangs overleden Daniel Grumiau .

Sindsdien ging het weer gestadig bergop.

Nu is je zoon,
Hans, onderwijzer
in de bloeiende
school Gavertje
Vier die aan haar
zoveelste
uitbreiding toe is.

Ook na je zestigste bleef je actief als voorvechter voor de natuur in Belsele en omgeving. Je kende alle beken en beekjes en je aarzelde niet om je vermanende stem te verheffen tegen elke schending van de natuur. Je was ecologist lang voor het woord ingang had gevonden.

Een gemakkelijk man was je niet maar je was en blijft graag gezien. We huldigden en danken je om je voorbeeld en je engagement .

Dromen, mijmeren...wie kruipt al eens niet in zijn pen om enkele gedachten te vereeuwigen in poëzie.
Eén van de leden van De Raaklijn schreef meerdere gedichten over "de beek" en haar omgeving, bovendien schilderde hij er mooie winterse taferelen bij!
Herwig Borghraef uit de Populierenwijk:

de Belselebeek

verzwegen, uit het niets gekomen
trippelt wilderweg de smalle beek,
door velden met gulden koren,
langs wegels in een groene kreek.

ze huppelt langs akkers en weiden,
was de doopvont van menig kindervoet.
ze wiegt langs buntgras en netels als
matrozen in een lange waterstoet.

ze sijpelt door wortels en verloren tronken,
kust achteloos de jonge waterkant,
legt zich te rusten bij 't waterschoot
en droomt van dit gezegend land.

Kasteelgracht november 1984
Olieverfschilderij op doek 50 x 60 cm

Pastorijwegel winter 1985
Olieverfschilderij op doek 40 x 50 cm

Belsele aan de Donau

ze dartelde zo even nog in het waterschoot,
ietwat verwilderd, een bohemienne gelijk.

nu flaneert ze in het park, opgekleed,
netjes, tikkeltje beminnelijke hovaardigheid.
ze waant zich een beetje Donau.
reseda glooiingen, als sierraden rond haar hals.
ganzen op een waterplas,
decor voor Wagner's Lohengrin,
en langs het wandelpad,
zichtkaarten die dichters doen dromen.

de beek toont trots haar nieuwe heerlijkheid.
weilanden geboren in Masuren,
fiere bomen in gelid, huzaren in gala uniform.
een sluis in avondkledij,
paadjes oker en sienna bruin geverfd
met gemalen herfstbladeren.
boven alles het silhouet van een kasteel.
en bijna verloren in de verte, een kerktoeren
onder een glazen oktoberlucht.

Herwig Borghraef

En als we nu eens een schepen aan het woord laten. We hadden niet veel moeite om schepen Annemie Charlier te strikken. Zij en haar echtgenoot Guido Stevens kennen Omer vanuit vele invalshoeken.

Annemie schrijft over Omer:

Beste Belselenaars,

Omer Burm voorstellen in Belsele is zoiets als Sinterklaas voorstellen aan kinderen. Niet dat Omer Burm de allures heeft van de Sint, maar voor vele Belselenaren heeft hij zeker een evengrote bekendheid. Ik leerde Omer Burm kennen nadat wij in Belsele kwamen wonen in 1976. Hij was lid van de Amedee Verbruggenkring en vriend van Aimé Wauman en Hilde Heyse, ook onze vrienden.

In de reeks 'Mensen van bij ons' in De Reynaert werd uitvoerig over hem geschreven door Arnold Van der Meulen.

Over bekende mensen wordt natuurlijk veel gepraat. Omer Burm is in dat opzicht geen uitzondering. Wij leerden hem dus ook kennen via die vele verhalen, die over hem verteld werden.

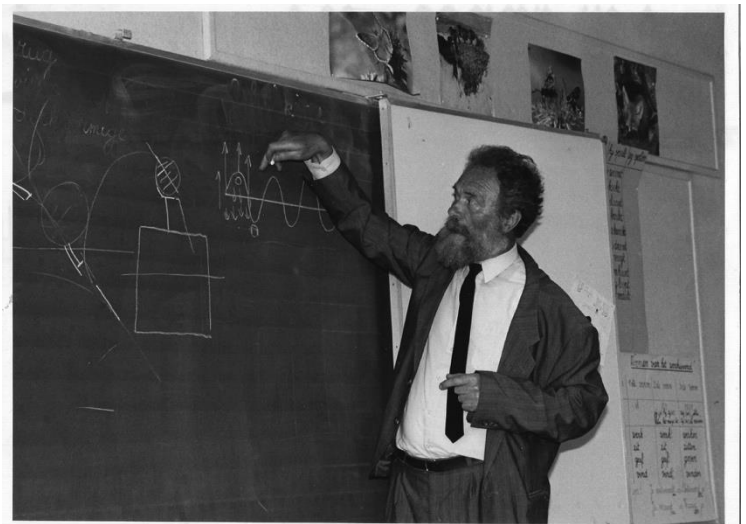
Eigenlijk zijn er veel verschillende Omer Burms.

De eerste Omer Burm die we leerden kennen was de onderwijzer.

Ik denk dat de helft van de oudere mannelijke Belselenaren bij Omer heeft leren lezen en schrijven. Hij gaf immers les in het eerste leerjaar van de gemeenteschool. Toen nog in de Koutermolenstraat.

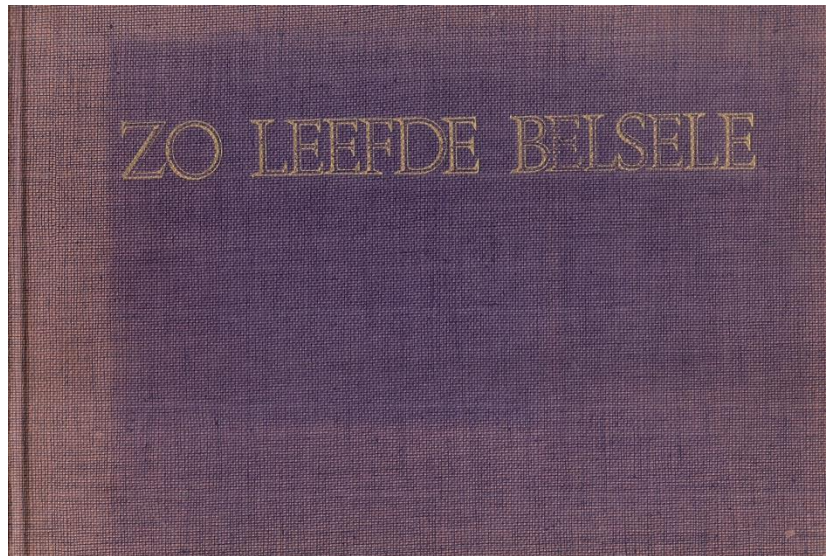
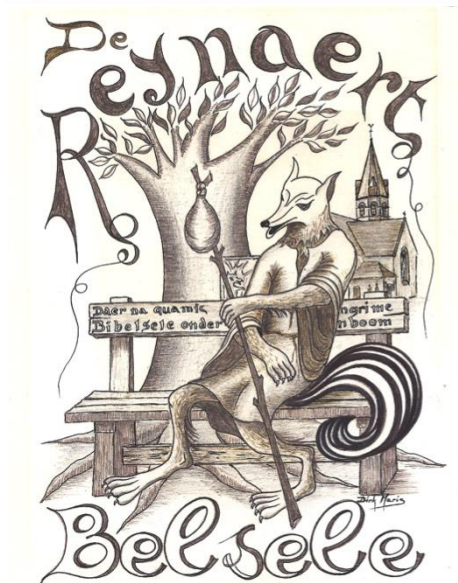
Als ik zeg dat Omer Burm een moderne onderwijzer was, gaan misschien enkele wenkbrauwen fronsen, maar toch. In 1961 werd hij onderwijzer in Belsele, waar hij na een lange periode van afwezigheid terugkeerde. Als jonge onderwijzer ijverde hij voor de invoering van pen en papier ipv het schrijven met een griffel op een lei. Hij ligt aan de basis van het Oudercomité in een periode dat ouders nog niet veel te zeggen hadden in de school. Samen met Daniël Grumiau stichtte hij de Belseelse Kunstvrienden.

Hij opende de ogen van de kinderen voor het behoud van de natuur en streed voor behoud van de open ruimte. Dit op een moment dat niemand er al aandacht voor heeft. Hij heeft zelf een eigen waterzuivering aan zijn huis aangelegd. Ik mocht als leerkracht begin jaren 90 met de leerlingen van TBI in het kader van de lessen milieu daar een bezoek brengen.

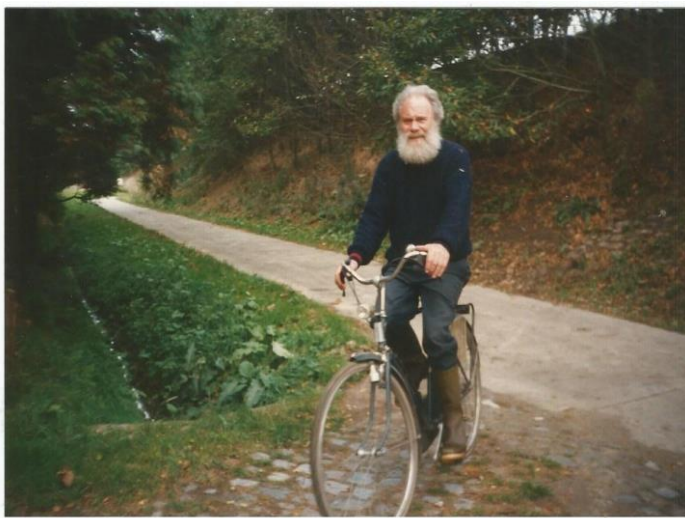
De tweede Omer Burm is de Vlaams Nationalist.

Hij verdedigt de traditionele, christelijke waarden, wil behouden wat goed is en heeft een grenzeloze eerbied voor erfgoed. Hij heeft de Vlaamse strijd leren kennen via de gedichten van Wies Moens en in het internaat in Turnhout en in Zwijnaarde waar hij voor onderwijzer studeerde. Hij sticht mee de Amedee Verbruggenkring in Belsele, de socio-culturele vereniging die sterk aanleunt bij de Volksunie. In die periode stelt hij het boekje 'Zo leefde Belsele' samen, een terugblik op het leven in een dorp dat vandaag totaal veranderd is.

De derde Omer Burm als natuurmens.

Hij verzet zich tegen de vernietiging van de natuur, strijdt voor behoud van de open ruimte. Hij is medestichter van De Raaklijn, die ijvert voor een groen Belsele. Na zijn pensionering vertaalt zich dat in de strijd voor de Belselebeek.

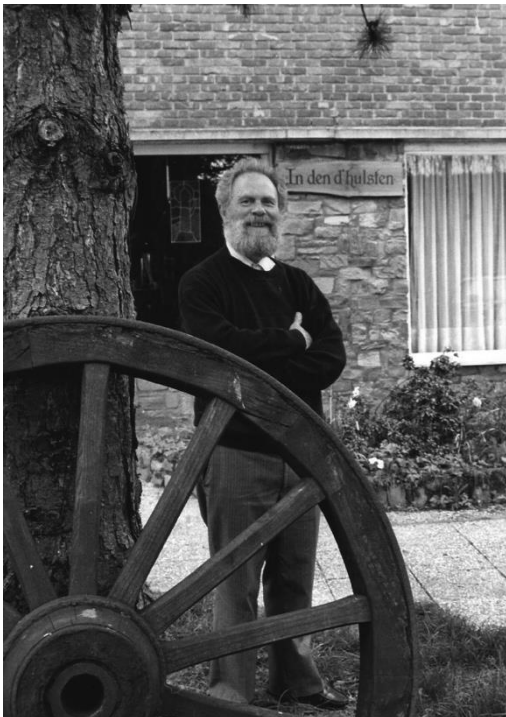

De opeenvolgende politici van Sint Niklaas worden overstelpt met brieven en mails, waarin hij de waarde van de beek, de meersen en het natuur-historisch landschap van Belsele verdedigt. Hij wil een correcte waterhuishouding en zijn geschriften blijken profetisch als je vandaag ziet waar het bouwen in watergevoelig gebied toe geleid heeft.

De brieven kan je nalezen op zijn eigen site www.omerburm.be

De vierde Omer als vader.

Hij zet zich in voor onderzoek naar Mucoviscidose. Hij lag aan de basis van de Mucowerking in Oost-Vlaanderen en organiseerde met Luc De Ryck, bezieler van de Bornemse dodentocht, wandeltochten om fondsen te werven. Momenteel stort hij zich al geruime tijd op de behandeling van psychiatrische patiënten, legt vooral de vinger op de wonde waar het fout loopt, kruipt opnieuw in zijn pen en tracht zo bakens te verzetten.

Wat al die Omer Burms gemeen hebben, is de rechtlijnigheid, het doorzettingsvermogen, de standvastigheid. Hij bijt zich vast in een onderwerp of dossier en laat niet meer los tot er verbetering zichtbaar is. Tot hij gehoord wordt. Voor de betrokkenen betekent dit een regelrechte aanslag op hun gemoedsrust, maar Omer wil niet opgeven. De leuze van Willem van Oranje past ook op hem 'Je Maintiendrai' (Ik zal volhouden).

Wat mij vooral boeit in de mens Omer Burm is zijn liefde voor de mens, voor de natuur, zijn inzet voor zijn idealen. Het feit dat hij bijna compromisloos gaat voor wat hij rechtvaardig en juist vindt.

Hij lijkt op de vele Vlaamse figuren, die in onze literatuur zo beeldrijk geschetst worden.

Annemie Charlier

Daan Anthuenis, oud schepen cultuur en onderwijs en strijdmakker van Omer, kent Belsele. Hij stond op de eerste rij om de site “De Kouter” te redden van de sloop en banale verkaveling. Daan is ook een woordenschilder.

Daan schrijft over Omer:

Ik ga niet herhalen wat anderen beter schreven.

Ik leerde Omer kennen toen ik, in de jaren tachtig, schepen van cultuur en onderwijs was. Het gemeentelijke onderwijs was voor ons, de Volksunie van toen, een absolute prioriteit. Omer was, met directeur Daniël Grumiaux, met voorzitter Wies Van Goethem, één van de stuwende krachten in het Oudercomité. De school bleef! De kleuterschool kwam. De nieuwe school werd gebouwd.

Het engagement van Omer ging veel verder dan het onderwijs - of juist: zijn lessen gingen ook en altijd over de biotoop waarin de mens leeft: de natuur, het water, de aarde. Het dorp dat gegroeid is en een eigen geschiedenis heeft. Schoonheid en kwetsbaarheid. Dingen van echte waarde.

Hij stond in 1988 op mijn overmoedige lijst Sint-Niklaas 2000. Niet omdat hij aan politiek wou doen, maar omdat hij, vooruitziende als hij was, hemelwater en rioolwater wilde scheiden - als een Mozes. De lijst mislukte. Maar de scheiding van de wateren is er gekomen. Omer zag dat toen al.

Hij verdient een gedicht.

Ode aan Omer Burm

Bij Belsele langs de heldere beek, halfweg
tussen bron en monding leeft een man
die dat aartsvaderlijke altijd heeft gehad,
en ook dat felle van die rode baard.

Zijn homerisch leven is een mythe waard:
als een wilgentronk staat hij geplant,
twee voeten vast in zijn beloofde land -
in zijn kruin wonen dromen, in zijn baard

nestelen mezen en mussen en tussen zijn wortels
zwemmen 't schrijverken, stekelbaars en torren.
Hij vangt het hemelwater in zijn ene hand,
hertekent met de andere een meander

voor het vlietende water langs dorp en kerk,
kasteel en stuifzandrug - het leven is terug.
De akkers ademen, de bomen botten,
lammetjes ravotten. Hij monkelt: dit is geluk!

Ver weg hoort hij het zingen van de zee ..
Nee, zij lokt hem nog niet mee, hij blijft nog
in zijn geliefde vallei aan de Belselebeek,
zijn plek, zijn stek, zijn heem, zijn streek.

Daan Anthuenis

We kregen een bijdrage van een zekere Wannes Raps, een personage uit een roman van Ernest Claes, Wannes Raps was een vrijdenkende levensgenieter, de auteur van de volgende beschouwing blijkt echter de zoon van Omer te zijn: Hans Burm.

De zoon schrijft over zijn vader:

Het alluvium van mijn vader op vijf vingers geteld.

De bron.

Veel familienamen zijn afkomstig van plaatsnamen. Wie een huis kon bouwen bij een bron, had zeker drinkwater en werd Burm genoemd. Beken stroomden in het dal en zo ontstond de familienaam Daels.

De naamkundige verwantschap tussen beide familienamen kon niet anders dan leiden tot een culturele band. Op 6 februari 1935 kwam Frans Daels spreken in het Gildenhuis van Sint-Niklaas. Mijn vader was toen een jong schoolkind van 8 dat 'gisteren' en 'morgen' uit elkaar leerde houden. Mogelijks hoorde mijn grootvader die voordracht en praatte hij er thuis over, tegen het volk dat over de vloer kwam. Misschien maakte mijn vader op die manier kennis met drie van Daels' stellingen die de sfeer van zijn jeugdjaren uitstralen en zijn leven richting gaven:

"Van politiek versta ik niets. Ik zit in geen enkel beheerraad, ik heb geen enkel bank te verdedigen of in de grond te boren, ik bezit geen enkel dagblad, ik ben lid van geen enkel politieke partij, ik kon het nooit verder brengen dan tot acht dagen legerarrest en twee maal een blaam uit Brussel. Ik ben ten hoogste een vrij man."

"Ik voel me nog thuis in de wereld; maar in Vlaanderen ben ik verdoold geraakt. Het is een tragisch iets, want ofwel zijn mijn hersenen ontredderd, ofwel zijn de hersenen van talrijke anderen, ook onder mijn vrienden, ontredderd, ofwel is alles wat ik rondom mij waarneem louter komediespel en geen werkelijkheid."

“Ieder mens wordt gemeten, niet naar zijn woorden, maar naar zijn daden; niet naar zijn goochelkunst en zijn lenigheid, maar naar zijn klare, eerlijke houding, niet naar zijn geld, maar naar zijn zedelijke kracht; niet naar de Vlaamse volksfierheid, de Vlaamse solidariteit die hij aan anderen toewenst, maar naar deze die hij zelf bezit en werkdadig maakt, want het geloof zonder de werken is een dood geloof.”

De beek.

In november 1956 verscheen er ‘een academische verhandeling over meisjes, bier, heiligen, sexuele, culturele en agronomische aangelegenheden.’ Het was een literair twistgesprek tussen Filip De Pillecyn en Ernest Claes. Mijn vader was toen 29. Mogelijks las hij toen bewonderend het nu volgende stukje, waarin voor alle duidelijkheid het Zichem en de Demer van Claes omgeruild werden voor herkenbaarder erfgoed uit ons zoete Land van Waas.

“Als ge te Belsele op de dichterlijke oever van de Belselebeek staat, dan ziet ge daar in het kristalheldere water de visjes spelen, ge ziet in hun onschuldige ogen en lieflijke bewegingen hoe gelukkig ze zijn in dit evangelische water hun levensdagen te slijten, ge kunt bijna horen dat ze, binnensmonds kwispelstaartend, tegen elkaar zeggen: ‘Hè-hè, wat hebben we het hier te Belsele toch goed, en wat zijn

we gelukkig niet te liggen stikken en snakken in dat vuile afwaswater tussen Gent en Antwerpen.’ Maar de Mevis?... hoor ik daar iemand zeggen. Bert Peleman, de vader en de uitvinder van de Mevis, staat daar ergens onder mijn toehoorders. Hij heeft nog nooit een Mevis gezien, en nog minder er ooit een opgegeten.”

De vaart.

Mijn vader heeft wel wat perioden meegemaakt die een diepgaande invloed gehad hebben op zijn gemoed. Steeds ging dat gepaard met een vaart die door velen als bovenmenselijk aanzien kan worden. De oorzaak van die vaart trachten begrijpen is onbegonnen werk. Ze valt wel te vergelijken met wat Edmond Schietekat uit Sint-Niklaas ooit zo treffend als een reden omschreef voor zijn ontwikkeling tot Paul Snoek.

“Als kereltje kon ik uren gehurkt op de drassige oever van een sloot het fantastische wereldje onder de waterspiegeling observeren. De

mosgroene watergrassen, als door een onderwaterwind gestreeld, de roestkleurige bodem met de bleke, door de zon beschenen zandbankjes, de zigzaggende torren, groepjes van zes, zeven pijlsnelle stekelbaarsjes, in stippellijnstijl zwemmende dikkoppen, salamanders die ijlings naar de oppervlakte schoten om door de waterspiegel heen wat zuurstof in hun longetjes te pompen en die daarna zich lui lieten neerzinken tot op een uitstekende tak van een onderwaterplant, ook vinnige kikkers die met enkel de bolle ogen boven het kroos zaten te loeren naar muggen en in het ondiepe water traag schuivende, misdeelde padden soms op zoek naar wat larven en wormpjes tussen blikjes en volle lege flessen die in dit onderwaterparadijs tot rust waren gekomen.”

De stroom.

Mijn vader heeft alles in zich om een wijze mens genoemd te worden in de Vlaamse traditie. Een denkstroom die mensen zonder partij-politieke kleur er toe aanzette hem te verleiden hun lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen te steunen in 1988. “Wat zij ook van ons vertellen, ” heette het, “laat U niets wijsmaken, wij hebben bewezen dat wij de stad kunnen besturen! We zijn een politieke stroom om van te dromen. Sta achter ons en laat uw droom niet stelen!”

Mijn net gepensioneerde vader zag hierin een mooie kans om de Belselebeek en het leefmilieu eromheen op de voorgrond te stellen en sprong ten langen leste als lijstduwer mee in de stroom. De kiezers bedankten hem door bijna 10 % van de 1049 stemmen van SN 2000 achter zijn naam rood te kleuren. De gelegenheidslijst van de lijsttrekker die zijn familienaam te danken had aan de verspreiding van het middeleeuwse mysteriespel “de bekoring van Sint Antoon” slaagde er

echter niet in een zetel binnen te rijden. De Volksunie, de eigenlijke politieke liefde van mijn vader, verloor twee zetels.

Een politieke stroom wordt weleens omschreven als niets voor wijze mannen als mijn vader. Iedereen zet echter nog steeds zijn uurwerk op de tijd die de Zwitser Carl Gustav Jung voor ogen had inzake dromen en herinneringen.

Klokkenlappers als mijn vader houden van het land van de fendant du Valais en volgen graag Jungs gedachtenstroom als die zachtjes voorbij vloeit en kabbelend tot hen lijkt te spreken.

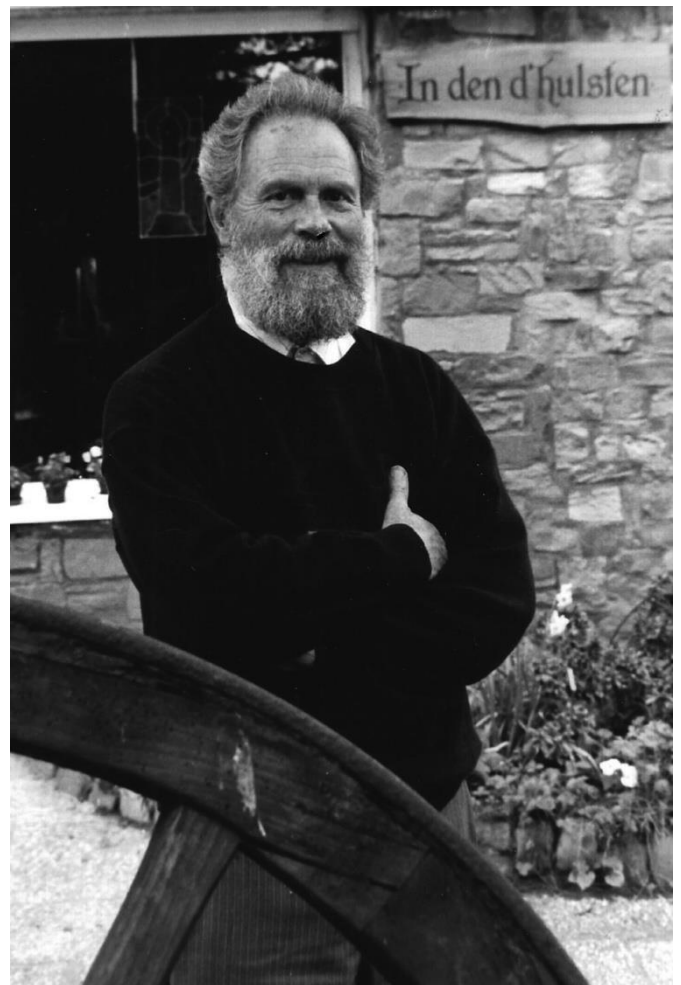
“Als men zegt dat ik een wijze ben of een ‘wetende’, dan kan ik dat niet aanvaarden. Er heeft eens iemand een hoed vol water uit een stroom geschept. Wat heeft dat allemaal te betekenen? Ikzelf ben deze stroom niet. Ik zit bij de stroom, maar ik doe niets. De meeste mensen zitten bij dezelfde stroom, maar meestal vinden ze dat ze alles zelf moeten doen. Ik doe niets. Ik denk nooit dat ik ervoor zou moeten zorgen dat de kersen steeltjes krijgen. Ik sta te kijken, vol bewondering wat de natuur vermag.”

“Er bestaat een mooie, oude legende over een rabbi, aan wie een leerling kwam vragen: “Vroeger waren er mensen die God van aangezicht tot aangezicht gezien hebben, waarom zijn die er nu niet meer?” De rabbi antwoordde: “Omdat tegenwoordig niemand meer zo diep kan bukken. Je moet nu eenmaal een beetje bukken om iets uit het water te scheppen.”

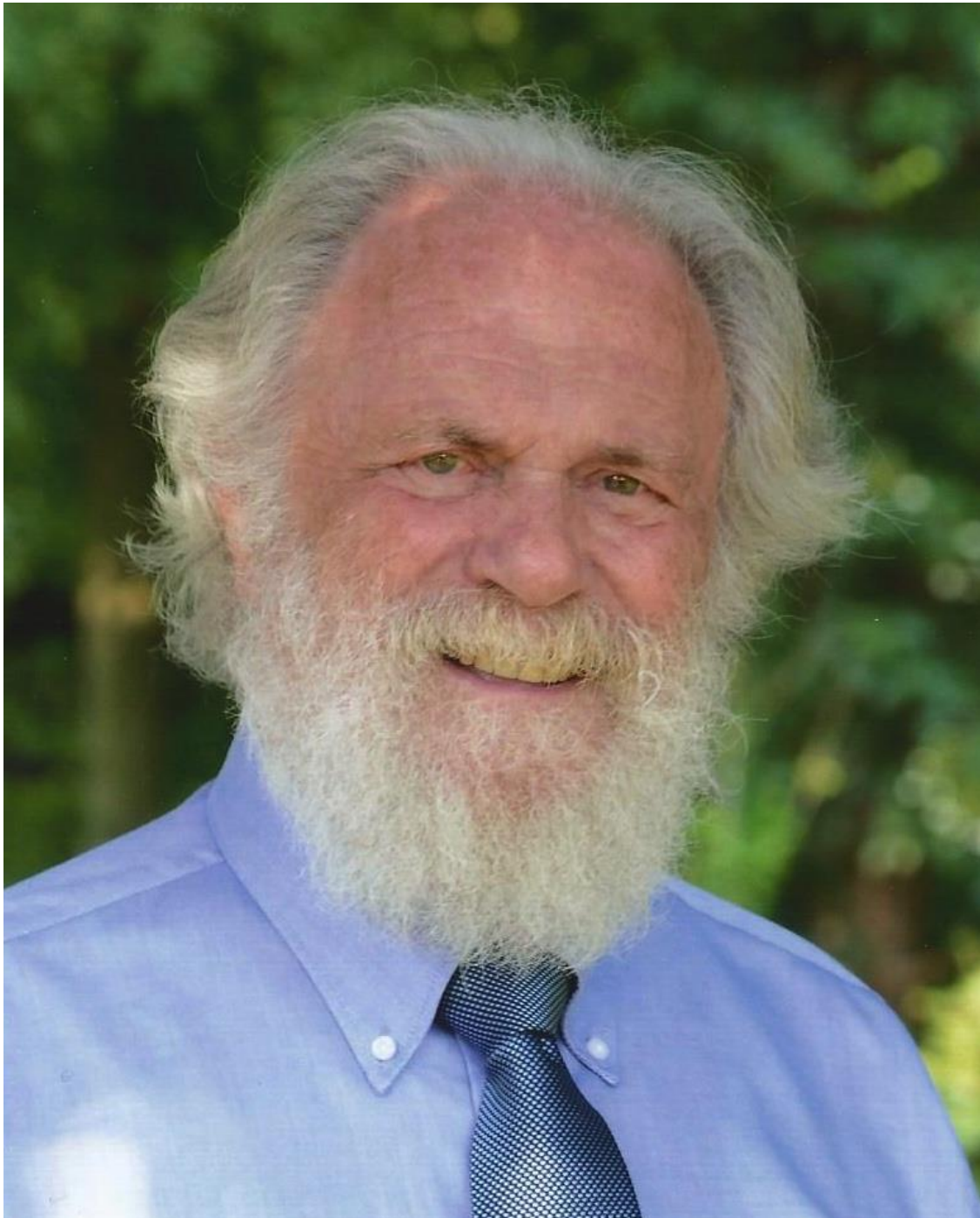
De monding

Mijn vader las veel boeken over de onderwerpen die hem op welbepaalde momenten in zijn leven bezighielden. Niet enkel over ridders zoals Don Quichot, maar over een hele rits andere onderwerpen. Nooit echter dacht mijn vader, zoals de arme man uit La Mancha, dat hij zelf een ridder geworden was.

Je kon hem wel dingen horen zeggen als: “Het is wel duidelijk dat jij de monding van de Belselebeek niet weet liggen.” Wie dan de euvele moed had te antwoorden dat enkel de IJzer een monding heeft in ons land, kon weleens rekenen op een heerlijke “die mensenkluuëters die da peizen steke mi al luuëk tegen, zulle,” een “ ‘k geluuëf mieer en mieer da’k gelijk

(h)èn, nor azuëe ne zottepraut moette nie lusteren, dor kunde toch nie on uit, ” of een “peezeweever, mukt zuuvel ambras nie vur azuuë een onnuuëzelèd.”

Tot nader order mondt de Belselebeek dus in Zwaanaarde uit, daar waar ze Leebeek heet en in de Moervaart spoelt. Zo heeft mijn vader dat gesteld zodat het tot de geschreven geschiedenis blijft behoren om nooit ofte nimmer nog verdwenen te geraken. En zo is het maar netjes en geren gezien ook, krinkelend en winkelend als Gezelle's waterding.

Hans Burm alias Wannes Raps

Gustaaf Lerno is een ingeweken maar ondertussen pure Belselenaar, vanuit zijn gedrevenheid en inzet in het grote middenveld kon hij De Raaklijn niet mislopen. Staf penseelt ook mooie gedichten.

Staf draagt dit op aan Omer:

Belselebeek

Eeuwen als een gordel gelegd
in een vredig landschap
gewoeld door zand en klei
langs akker en wei.

Wijs gekronkel door de bolle velden
als een ader vol rijke zuurstof
voerde je alles mee van bron tot monding
tot ieders verbazing en bewondering.

Je frisse water koelde verhitte voeten
in de lommer van wilgen
en de boer zijn zomerbier.
het vee leste zijn dorst als was het cava.

Je kommerloze bedding tot de lippen gevuld
's winters tussen regen en mist
klaar om uit breken
gevloek om natte voeten.

Hemelse tranen deden je zwellen
het zilte gras langs je oevers
verbleekt bij iedere zonsondergang
als een middeleeuwse kraag.

Maar je werd vervuild, vernederd en verkracht
je was beek en nu opeens vuile gracht
je troebel water vervuild door afval en chemie
door mest verpest en zo veracht.

Dit kon je niet langer aan
het deed je pijn, zo ingrijpen in je bestaan
alle leven opgeven, dat nooit
je gaat nog niet dood maar er is nood.

Ongevraagd en ongewild werd je ingesnoerd
uw bedding en oevers gesloopt en omgewoeld
onherkenbaar voor vertrouwde ogen
met tranen om zoveel leed.

Hogerop en verderop mag je nog
ongestoord stromen zoals weleer
maar hier zal je gedwongen anders stromen
de dreiging is steeds dichtbij en dat doet zeer.

